

(/)

🏠 (/) > Biografier, erindringer (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Løvinden

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-biografi>)

Løvinden

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 4376

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>. Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/loevinden&title=))

Tom Buk-Swienty

Løvinden. Karen Blixen i Afrika

Gyldendal, 754 sider, ill. 399,95 kr.

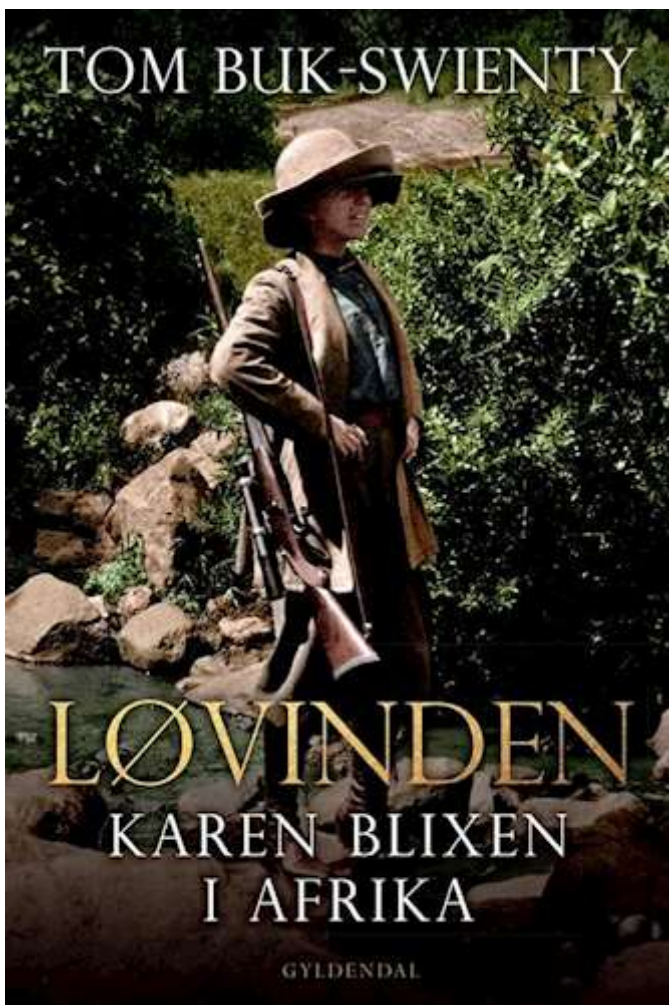
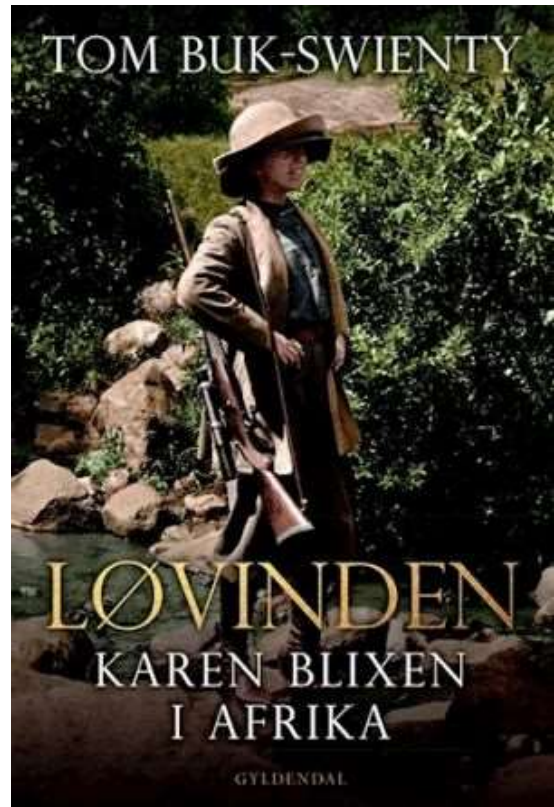
Biografien om Karen Blixen og farmen i Afrika er et nyt højdepunkt i det omfangsrige forfatterskab. Både for fortællingen "an sich" og for Karen Blixen forskningen.

Af Erik Ingemann Sørensen

Det første, der springer i øjnene, er omslaget. Et prægtigt farvebillede af den unge Karen Blixen i jagttøj med en kraftig riffel med kikkertsigte slængt over den højre skulder. En sådan farveoptagelse er da vist ikke set tidligere. Men grafikereren Harvey Macaulay, der har lavet forsiden, afslører hemmeligheden bag billedet:

"Vi valgte billedet af Karen Blixen, fordi det viser hende fra en anden side end den man er vant til. De fleste kender billeder fra hendes forfattervirke, hvor hun er ældre, men her har vi at gøre med en ung kvinde, der er på vej ud i verden med store, store ambitioner og forventninger. Folk er ikke så opmærksomme på, hvor ung hun faktisk var, da hun tog af sted..."

Ganske rigtigt: egentlig husker man kun billedet af en vindtør rosin. Et billede man rent faktisk voksede op med. Et glimrende grafisk skaktræk.

"MBOGANI, NGONG HILLS, KENYA, 1. APRIL 1926. Det blæser køligt ind fra Ahti-sletten, og hyænerne hylér ganske nær ved. I de sidste par dage har det regnet, denne livgivende regn, og duften fra tropeskoven, Kikuyu-forrest, og majsmarkerne er sød og stærk. Nede bag de lange, regelmæssige

rækker med kaffebuske, som grænser op til Masai-Reserve for foden af Ngong Hills, kommer månen langsomt og majestætisk til syne. Snart bryder den igennem de store, hvide skyer, der står overalt på himlen. Det er nat. Det er nat i Afrika....." (s.37).

Man ser for sig, Karen Blixen sidde og skrive på dette smukke billede. Lige til næste sætning læses: "...og Tannes fingre danser hen over tastaturet på hendes Corona..." Det er Tom Buk-Swienty, der er skribenten. Stilen har han haft ansats til flere gange undervejs i forfatterskabet. Men nu understreger han både her og mange gange undervejs, at han vitterlig har en poetisk åre.

Ét er naturligvis den narrative historiefortælling med dens regelsæt. Her rækker forfatteren langt videre. Uden det på mindste måde bliver kunstlet.

Godt nok er der 700 sider – men det er absolut ingen tung læsning – godt hjulpet på vej som den er også af en høj og fremragende billedsekvens.

Siden bogen "Den afrikanske farm" udkom i 1936, har den fundet millioner af læsere verden over. Ikke mindst efter den blev hollywoodiseret under titlen "Out of Africa" – en film der er bygget delvist over Karen Blixens bog. Delvist.

Også den indledes med den berømte sætning: "Jeg havde en farm i Afrika".

Her kan det med det samme godt afsløres, at Karen Blixen aldrig har haft en farm i Afrika. Næ – hun var såmænd kun bestyrer. Hvilket som bekendt er noget ganske andet. Hendes iscenesatte fortælling kan hun frit skrive, da det er den digteriske beretning, hvor fiktion og virkelighed frit kan blandes. Hvilket forfatteren heller ikke klandrer baronessen for.

Det lå i kortene

At der skulle komme en bog om Karen Blixen i Afrika, lå klart i kortene. Efter de to fremragende bøger om faderen, kaptajn Dinesen, se anmeldelserne her:

<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/kaptajn-dinesen-ild-og-blod-1004> (/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/kaptajn-dinesen-ild-og-blod-1004) samt:

<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1800-arene-37/kaptajn-dinesen-til-doeden-os-skiller> (/boger/anmeldelser-5-5/1800-arene-37/kaptajn-dinesen-til-doeden-os-skiller)

kom så bogen om de to søskende "Tommy og Tanne".

<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/tommy-og-tanne> (/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/tommy-og-tanne)

Fortællingen slutter med ordene: "De havde en pagt, Tommy og Tanne. Det hele begyndte ved Friis' eng ved grusgraven, i bøgekrattet, oppe på stenen oppe på bakken. Nu skal de afsted sammen, langt bort. En ny stor rejse venter. "Vi lukker bogen i og begynder på en ny bog, som forhåbentlig hedder 'Afrika'".

Vej for "Løvinden" lå forude. Det var blot at følge den. Og nye læsere mister ikke, hvad der er gået forud. Klogeligt har forfatteren indledende et vue over, hvordan det hele er endt her.

Den unge Tanne ankommer til Afrika – Mombasa – og som det første bliver hun gift med baron Bror Blixen, hvorved hun endelig fik en titel, der kunne tilfredsstille ikke alene hende selv, men også den titelfikserede Dinesenfamilie. På en måde var alt godt. Lige til de kom til deres sted, hvor farmen skulle ligge: "Et lille, primitivt, verandaløst stenhus med tegltag og fire små værelser foruden køkkenet ligger midt i en lysning. Og bag det, tæt urskov. Farmen er undervældende..." (s.60). "Undervældende". Det ord havde jeg godt nok aldrig set før. Undervældende. Ordet var så spændende, at jeg måtte høre Dansk Sprognævn om det. Men næ, nej. Der er lukket. Derovre i Bogense. Men et nyt ord har Buk-Swienty således beriget det danske sprog.

Man skal kunne sin riffel

Farerne lurede tæt på huset – og især når man begav sig ud i landskabet.

Derfor var det livsvigtigt, at man havde en riffel, og at man kendte den. Karen Blixen blev dog hurtigt en ganske habil skytte, der som Bror og de mange andre hvide i området elskede at gå på jagt. Selv om det kun er 115 år siden, mine forældre var 4 år på det tidspunkt, virker det ubehageligt for en nutidig læser med de mange direkte nedslagtninger af de vilde dyr – løver, flodheste, elefanter osv.

Men sådan var tiden.

Hovedopgaven var at starte det, der kom til at hedde "Karen Coffee Company" – dyrkningen og salg af kaffebønner. Den ene optimistiske melding efter den anden blev sendt til Danmark, hvor Karens onkel, Aage Westenholz, der var hendes morbror, sad på en stor formue, som han i mange år var villig til at støtte projektet med.

Havde det ikke været for denne rige onkel, var farmen kollapsede langt tidligere. Nu holdt Karen Blixen den kørende helt frem til 1931. Kun to gange kunne man i alle de år fremvise positive regnskaber. Det blev til sidst for meget for onkel Aage. Han måtte smække kassen i – Karen måtte lukke farmen, hun havde været en glimrende direktør for. Nu måtte hun lægge eventyret bag sig. "Hun vendte aldrig mere tilbage til Afrika."

Hun lukkede ganske enkelt døren til "Drømmelandet", landet der havde givet hende så utrolig meget. Naturens ødselhed, forelskelsen i Denys Finch Hatton, der lod hende folde sig ud i stedet for at skandalisere hende, den utro ægtemand, der havde givet hende syphilis, mulighederne for at gøre noget – for at yde."

Der var også noget andet hos Denys. Han var en katalysator for hendes fortællelyst. Faktisk er der en lille scene i "Out of Africa", der på mesterlig vis formidler dette: Det kan ses her:

<https://www.youtube.com/watch?v=InnCIORlbT0> (<https://www.youtube.com/watch?v=InnCIORlbT0>)

En ganske ukendt vidensbank

Sidste år udkom bogen 'Karen Blixens afrikanske farm - en brevsamling, 1913-31', skrevet af lektor, ph.d. Benedikte F. Rostbøll. Det er denne spændende og afslørende bog, der danner et af flere udgangspunkter for "Løvinden". Det fremgår tydeligt af bogens omslag. Her kan kritikere ikke finde

belæg for noget bogtyveri. Alligevel er det faldet ovennævnte Benedikte F. Rostbøll for brystet, at disse kilder er nævnt uden "ophavsret". Det er da også kun en ud af mange kilder, Tom Buk-Swienty har anvendt.

Da Karen Blixen lukkede døren til Afrika bag sig, skabte hun noget, der på bedste vis harmonerer med den pastorale tradition. Med det tabte, der aldrig kan vende tilbage. "Evig tages kun det tabte", skriver Johannes V. Jensen et sted. Netop dette er udslagsgivende for den store forskel, der er mellem Tom Buk-Swientys fortælling og Karen Blixens egen i "Den afrikanske farm". Fiktionen lever sit helt eget liv.

Græshopperne indgik også i den afrikanske virkelighed. Den første store sværm var gået uden om farmen. Midlertidigt.

Tanne var på vej hjem til farmen. Om natten stod hun på dækket og lod tankerne flyve: "Det ene øjeblik, når hun mærkede duften af Afrika og lod blikket hvile på det afrikanske kontinent, der strakte sig i al sin herlighed for hende, vendte optimismen tilbage og fyldte hende med håb. Men få øjeblikke senere mærkede hun den nagende tvivl, som forurenedede de solbeskinnede tanker..." (s.620).

Og hun tog ikke fejl. I Mombasa stod hendes trofaste tjener, Farah, og ventede på hende.

Fra Danmark kom der ikke flere penge. Hun måtte ganske enkelt dreje nøglen om.

Tom Buk-Swienty fortæller om, hvordan hendes elskede bror, Tommy, rejste til Marseilles for at hente hende hjem. "Han kunne først slet ikke genkende hende. Som hun dog så ud. Hun var, som han skrev i sine erindringer, som en fremmed, som 'skyggen af en kvinde, jeg engang havde kendt'..." (s.683).

Men endnu engang kom hun sig. På trods af de talrige udsving var hun altid i stand til at genrejse sig. Vi andre kan jo kun sige tak og lov, Ellers havde vi vel aldrig fået hendes vidunderlige fortællinger. Guddommelige som de er.

Det er et storværk

Anmelderen hører til den gruppe, der ikke umiddelbart havde nået at stifte bekendtskab med bogen om brevvekslingerne. Derfor blev bogen også læst med dens afsløringer som den helt store overraskelse.

Det er et imponerende arbejde, der ligger bag dette pragtværk. Der er gået adskillige år med research, hvad bogen bærer sit stærke præg af. Hånd i hånd med Tom Buk-Swientys fortælleglæde og mestren af det danske sprog er det blevet til et imponerende mesterværk.

Da Tom Buk-Swienty skrev "Det ensomme hjerte", måtte jeg i min anmeldelse konstatere, at vi her havde med en bog at gøre, der forekom mig den bedste, forfatteren endnu havde skrevet.

Denne gang må jeg nøgternt konstatere, at "Løvinden" er endnu bedre, endnu større og endnu mere afslørende ned i den mindste detalje. I begyndelsen af det nye år samles gruppen af fornemme historikere, der udgør juryen i udpegningen af årets historiske bog. Men i sidste ende er det nu engang læserne, der sidder med afgørelsen.

Der skal ikke herske nogen tvivl om mit synspunkt. "Løvinden" er den mest oplagte kandidat til prisen i mange, mange år. På trods af at vi har ypperlige historiefortællere i Danmark – lad mig blot nævne Poul Duedahl – så når de kun lige at se ryggen af Tom Buk-Swienty, inden han ryster feltet af sig og suser mod nye højder.

Naturligvis er bogen fyldt med billeder, kommentarer og en fremragende litteraturliste.

Der er al mulig grund til at takke Tom for en helt, helt vidunderlig læse- og læseroplevelse. Måske blot med det stilfærdige, danske ord; tak.

[Historie-online.dk, den 11. september 2019]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/christien-2-en-biografi>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

DEN RØDE GREVINDE

VINTERENS HJERTE - KNUD RASMUSSEN OG HANS TID

HAL KOCH - EN BIOGRAFI

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/hal-koch-en-biografi>)
